

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Laymann, Paul

Dilingæ, 1666

Capitvlvm XL. Abbatem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62559](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62559)

quibus bene obligatus est, uti notat hęc Abbas antiquus. Quamobrem beneficiorum collatio censetur veluti fructus ecclesiasticę dignitatis ac potestatis. Videri possunt, quę scripsit Azor tom. 2. lib. 6. c. 32. & quę docui in Theol. moral. lib. 4. tr. 2. cap. 10. & 11.

CAPITVLVM XXXIX.

Literis.

PARAPHRASIS.

Si Papa v.g. Gregor. IX. pro Guilielmo clerico scripserit, ut in canonicum recipe- retur, nisi ecclesia ante à se grauata fuis- set simili mandato; hoc casu Guilielmus institui debet ad canonicatum vacaturum, non obstante, quod idem Papa ad eundem collatorem prius literas executo- rias dederit pro alio clerico, qui ab an- tecessore Pontifice monitorias literas im- petrarat. Neque enim obstat, quod Pon- tificex, nisi exprimat, eundem collatorem duobus mandatis grauare non soleat, quia hoc casu Gregorius IX. posterioris tantum mandati auctor est; prius autem ab antecessore Honorio III. originem ac- cepit: quod vt executioni mandetur, ad successoris officium pertinet curare.

SUMMARIVM.

1. Si successor exequatur opus ceptum ab Antecessore, tribuitur id magis Antecessori.
2. Graua expectatiua, seu mandata de pro- uidendo, omnino per Concil. Tridenti- num sublata sunt.

NOTANDVM Vn. Si successor exequatur opus ceptum ab antecessore, tri- buitur id magis antecessori: quia primor- dia cuiusque rei spectari debent.

Sed temporis successu in Roman. Curia eõsuetudo introducta fuit, vt Pontifex Rom. mox post promotionem suam, omnes ante- cessorum gratias expectatiuas seu de prouidendis beneficijs, quę executioni mandatae

non fuerunt, ita vt ius in ijs quęsitum, re- uocaret, prout videre est in e. si is, 39. c. quondam 40. de præb. in 6. & c. vlt. de con- cess. præb. eod. libr. Propterea quod gratiæ expectatiuæ ecclesijs grauamen inferant; promissionem item, ac veluti pactionem de futura successione contineant, cuiusmodi pactione indecens censetur, c. 2. & 3. de con- cess. præb. cap. 2. eod. tit. in 6. Quamobrem Concil. Trident. sess. 24. c. 19. gratias expe- ctatiuas, seu mandata de prouidendo omnino sublata esse voluit, prout etiam supra dixi.

CAPITVLVM XL.

Abbatem.

PARAPHRASIS.

Pontifex scripsit pro Sebastiano clerico ad Abbatem S. Proculi, vt illi in aliqua ec- clesiarum sui Monasterij beneficium prouideret: postea alias literas idem Ponti- fex dedit ad diocesanum Episcopum, quibus mandauit, vt in Diocesi sua, si pro alio scriptum non esset, faceret prouideri clerico Vdalrico. Hunc Episcopus ius- sit institui in ecclesia ad Monasterium Abbatis pertinente; sed Abbas coneradi- xit, quia ipse antea spirituale mandatum acceperat, vt Sebastiano prouideret. In hoc casu Respondet Gregor. IX. excep- tionem Abbatis iustam esse; cum Ponti- fex non soleat eundem collatorem pluri- bus eiusmodi mandatis grauare.

SUMMARIVM.

1. Mandatum generale non derogat spe- ciali, præsertim prius impetrato.
2. Collatio beneficiorum ordinario iure pertinet ad Episcopum; speciali tamen consuetudinis siue privilegij aliquando ad inferiorem, v.g. Abbatem, Capitulum, &c.

NOTANDVM I. Mandatum generale non derogat mandato speciali, præser- tim prius impetrato. Ita sumitur ex hoc c. iun.

in. Gl. ver. per literas generales, & dixi de hoc in c. 1. hoc tit.

2. NOTANDVM II. Licet collatio beneficiorum diœcesis ad Episcopum iure ordinario pertineat, c. cum ex iniuncto 12. in fine de hæret. iure tamen speciali, siue consuetudinis, siue priuilegij, quandoque inferiori competit, v. g. Abbati, aut Capitulo, prout videre etiam est in c. cum aliquibus 4 hoc tit. in 6.

NOTANDVM III. Pontifex non tam ad ecclesiam attendit, ne vna pluribus grafijs expectatiuis grauetur: quam ad collatorem, ne vni plura talia mandata imponantur, prout Ioann. Andr. & Abb. hic annotarunt, & confirmari potest ex c. præsentis 3. de off. legati in 6.

CAPITVLVM XLI.

Ab excommunicato.

PARAPHRASIS.

Prælati quidam subditum excommunicauit, non seruata formâ Concilij Lateran. in c. sacro, de sentent. excommunicat. vbi requiritur, vt antecedit monitio canonica, causa rationabilis, & manifesta. Excommunicatus querelam detulit ad Pontificem: is rescribit, ac mandat Excommunicatori, vt hominem non motâ difficultate absoluat. Sin autem parere recuset, deputantur alij iudices, qui mandatû Apostolicum exequantur, & absolutionem impertiant. Verum in rescripto Pontificis addita fuit clausula (*si ista est*) de qua dubitatur, an referatur ad excommunicatorem, quasi is cognoscere debeat, num excommunicatio legitimè, necne inflicta fuerit; an verò talis cognitio ad iudices delegatos pertineat: & hoc posterius affirmat Gregorius IX. additâ ratione, quia cum excommunicator de proprio facto certus sit, frustra ipsi cognitio causæ committeretur.

SVMMARIVM.

1. Rescriptum directum ad Excommunica-

to rem, vt absoluat excommunicatum de iniusta excommunicatione querentem, illo nolente absoluere, delegatis iudicibus. causâ ab ijs cognitâ, absolutionem mandat.

2. Ignorantia facti proprij ordinariè non præsumitur, sed alieni.

NOTANDVM I. Si excommunicatus ad excommunicatoris Superiorem de iniusta excommunicatione querelam deferat, Superior remittit eum pro absolutione ad excommunicatorem; delegatis iudicibus, qui nolente illo absoluere, causâ cognitâ, absolutionem conferant: Excepto, si periculum in mora sit: vel si excommunicatio notoriè iniusta sit: Tum ipsemet Superior hominem statim absoluat; vel declarabit nunquam ligatum fuisse, si excommunicatio non tantum iniusta, sed etiam inuvalida fuerat, iuxta ea quæ dixi in Th. moral. lib. 1. tr. 5. p. 1. cap. 6. Videri potest c. ad reprimendam 8. & quæ ibi dicuntur, de offic. Ordinarij, Abb. hic n. 12. & seqq.

NOTANDVM II. Ignorantia facti proprij ordinariè non præsumitur, sed alieni. Ita sumitur ex text. c. in fine. Et est hæc limitatio quædam reg. 47. in 6. prout etiam dixi in c. 2. de Constitut. & videri potest Gaill. lib. 2. obs. 48. n. 21.

CAPITVLVM XLII.

Si proponente.

PARAPHRASIS.

Aliquis modicum beneficium obtinens, ex quo sufficienter sustentari non poterat, & proponens Pontifici, se nullum beneficium habere, impetrauit rescriptum de prouisione faciendâ. Tale rescriptum subreptitium & irritum est.

SVMMARIVM.

1. Rescriptum ad beneficium, & eiusdem collatio à Papa impetrata, non factâ